

dels nostres oftalmòlegs que agermanats han creat l'Escola Oftalmològica de Barcelona, a no trigar aniran sorgint les altres escoles: obstètrica, ginecològica, pediàtrica, dermatològica, etc.

Adhuc dintre la mateixa Facultat de Medicina, el quadre ha canviat. Els cursos que anys enrera, fora de l'hora oficial eren escassos i sols tenien lloc en alguns serveis privilegiats o bé donats per algun ajudant estudiós, d'una manera vergonyant, als vespres, quasi d'amagat del càtedro, avui en canvi, estimulats sens dubte pels èxits de l'Escola de Santa Creu — i perquè no dir-ho, de l'Agrupament Escolar de l'Acadèmia — l'ensenyament paraoficial podríem dir-ne de la Facultat de Medicina, és quasi tan dens com l'oficial i en ell són debatuts els temes més diversos, des del factor d'anèmia més banal a l'al·lergen menys sospitat.

A l'estudiant el trobàvem fins ara poc exigent sobre l'ensenyament que se li donava generalment a la Universitat. S'ha parlat de l'acció estupeficient de múltiples factors segons l'època de l'any, tots convergents: urgència de la collita del títol, amplada de mànega dels examinadors, proximitat dels billars, proximitat de les vacances, etc., voldríem però assenyalar un altre factor que no creiem que hagi estat acusat: ens referim a la manera d'efectuar la matriculació. Això de pagar d'una vegada per tot el curs i de fer el lliurament en "Papel de pagos al Estado" com que el diner a primera vista va a parar a l'estanc, sembla que les queixes hauria d'adreçar-les l'escolar, no al senyor rector, sinó a l'estanquera de la cantonada. L'escolar a qui no se l'ensenyava, mai no ha tingut la sensació que se l'estafava. Potser també tenia la sensació que pagava poc. Ara que no estarà desplaçat que recordem el que deia la constitució del 1876 en el seu article dotzè: "cada cual es libre de elegir su profesión y de aprenderla como mejor le parezca". Per això no ens estranyava que molts estudiessin anatomia enfilats dalt d'un arbre i histologia ageguts a la vora d'un rec.

No ens sabríem estar de reproduir uns valents conceptes del nostre Martí i Julià sobre el professorat, en tractar de l'Organització de la Universitat Catalana en el Primer Congrés Universitari català:

"Els drets adquirits no seran reconeguts en organitzar el Professorat. Els drets adquirits no són res més que un privilegi per a fer el mal, puix s'ha de considerar que el bon professor no té necessitat de fer valer drets adquirits, perquè els seus mèrits són fum per a considerar beneficiosa la seva funció d'ensenyar: mentre que aquell que sols pot oferir perquè se'l consideri apte, drets adquirits, no passa d'un buròcrata, d'un empleat que es rebaixa a la categoria del més humil funcionari, el qual amb tal de poder viure de l'Estat, res no li fa els mals que la seva ineptitud, poques ganes de treballar i fins la seva desviació social, ocasionen sempre a la comunitat. No hi han d'haver altres drets que el mèrit, que el compliment del deure, que la dignitat professional, drets que han de subsistir sempre en temps present; així que passen a temps pretèrit ja no són drets, sinó motius per a separar el prevaricador dels seus deures, perquè si la funció política, social o d'ensenyança que es realitza és sempre en temps present com acció social i com avantatges per a l'individu actor, ben just és que els deures siguin sempre en temps present i que, per tant, no s'hagi d'acceptar per base una acció present tan sols perquè és la continuació de drets passats, per legítims que fossin quan eren presents."

Mentre no decaigui la cultura catalana i existeixi una comunitat d'ideals entre professors i alumnes, el que resta és secundari; que hom creï cultura allà on sigui, que si aquesta és bona, Catalunya tard o d'hora sabrà enaltir-la, tant si és fora com dintre del clos universitari. I la Universitat no serà llavors tan sols aquell edifici que dona nom a una plaça, no serà un centre burocràtic més de la ciutat, sinó la central harmonitzadora de mil fogars dispersos de cultura pàtria.